

Seminaroppgaver ECON 1500

Innføring i samfunnsøkonomi for Realister

Våren 2014

Oppgaver til andre seminar, kalenderuke 7.

1) **Finansmarkeder og valutamarkeder**

Last ned Excel-fila med en Keynes-modell for Norsk økonomi. Bruk denne fila til å løse Steinar Holdens oppgaver knyttet til regnearket. (Vedlagt bakerst i dette oppgavesettet.)

2) **Pengepolitikk** Holden Stab. del 2 og Valuta

Veiledning:

I denne oppgaven skal du ikke bruke en matematisk formulert modell, men forklare med ord, eventuelt også med grafisk fremstilling, hva som skjer i økonomien. Du kan selvsagt henvise til modellene du har lært, men oppgaven skal ikke primært besvares ved å sette opp en modell og regne ut svaret.

Oppgave:

Det operative målet for pengepolitikken i Norge er at den årlige inflasjonsraten skal være nær 2,5 pst.

- (i) Forklar hvorfor mange land har valgt å ha et inflasjonsmål for pengepolitikken
- (ii) Hvilket virkemiddel bruker Norges Bank for å nå denne målsettingen, og hvordan virker dette virkemidlet på norsk økonomi, og på inflasjonsraten?
- (iii) Dersom etterspørselen etter norske kroner av en eller annen grunn øker sterkt, hvordan vil dette påvirke kronekursen?
- (iv) Hvordan vil Norges Bank normalt reagere i en slik situasjon?
- (v) Dersom lønnsveksten i privat sektor øker, hvordan vil det påvirke inflasjonen, og hvordan vil Norges Bank normalt reagere?
- (vi) Tenk deg at norsk økonomi kommer i en situasjon der kronen har styrket seg kraftig, samtidig som det er veksten i økonomien er høy, og arbeidsmarkedet er stramt. Drøft hvordan pengepolitikken og evt. finanspolitikken burde benyttes i en slik situasjon.

Begrunn svarene.

3) Arbeidsmarkedet

- (i) Forklar kort begrunnelsen for relasjonene

$$\frac{W_t}{P_t^e} = F(u_t, z) \text{ der } F'_u(u, z) < 0$$

$$P_t = (1 + \mu) \frac{W_t}{A}$$

Der W er lønn, P er prisnivå, u er ledighet, A er produktivitet, μ er et påslag og z representerer andre forhold. Toppskriften e indikerer forventninger, og fotskriften t indikerer år.

- (ii) Utled Phillipskurven fra relasjonene ovenfor, altså finn et uttrykk for inflasjonen $\pi_t = \frac{P_t}{P_{t-1}} - 1$, i tilfellet der aktørene i økonomien forventer at prisene skal være de samme som året før. $P_t^e = P_{t-1}$

Oppgave i tilknytning til Keynes-modell i Excel

Bruk ark 3, konsekvensanalyse

- 1) Kontrollér at dersom endringene i de eksogene variable (felt M9-M13) settes til null, blir endringene i de endogene variable (L25-L31) også lik null.
- 2) Hva blir virkningen BNP, netto skatteinntekter T og handelsbalansen NX av en økning i offentlig kjøp av varer og tjenester på 10? Forklar de økonomiske mekanismene.
- 3) Anta at private husholdninger øker sin sparetilbøyelighet, slik at konstantleddet i konsumfunksjonen reduseres med 20. Hvordan vil dette påvirke BNP og den offentlige budsjettbalansen? Dersom myndighetene ønsker å bruke skattesystemet (t_0) til å motvirke endringen i BNP, hvor mye må myndighetene da endre t_0 ? Hva skjer i så fall med offentlig budsjettbalanse? Forklar de økonomiske mekanismene.

Anta istedenfor at myndighetene ønsker å bruke skattesystemet til å motvirke endringen i budsjettbalansen – hvor mye må myndighetene da endre t_0 ? Hva skjer i så fall med BNP? Forklar de økonomiske mekanismene.
- 4) Anta at myndighetene øker offentlig konsum med 10, og finansierer dette med å øke skattene, dvs øker t_0 med 10. Hvordan vil dette påvirke samlet sparing for landet? Forklar de økonomiske mekanismene.
- 5) Anta at det skjer en svikt i eksportinntektene på 10. Hvordan påvirker dette BNP? Dersom myndighetene ønsker å stabilisere BNP ved å endre offentlig kjøp av varer og tjenester, hvor mye må offentlig kjøp av varer og tjenester endres? Hva blir i så fall den samlede virkningen på handelsbalansen?
- 6) Dersom investeringene reduseres med 10, kan myndighetene bruke sine virkemidler innen denne modellen for å forhindre både at BNP reduseres og at den offentlige budsjettbalansen svekkes? I så fall hvordan? Forklar de økonomiske mekanismene.
- 7) Dersom eksportinntektene reduseres med 10, kan myndighetene bruke sine virkemidler innen denne modellen for å forhindre både at BNP reduseres og at handelsbalansen svekkes? I så fall hvordan? Forklar de økonomiske mekanismene.